

Christelijke spiritualiteit Pelgrimsroute Schiermonnikoog.

Teksten die ons thuisbrengen.

1. de beweeglijkheid van onze gedachten: wat de ziel wel en wat zij niet kan met betrekking tot haar gedachten

Het is onmogelijk dat de geest niet wordt lastig gevallen door velerlei gedachten, maar het staat eenieder die wil, vrij, ze te aanvaarden of af te wijzen. Haar ontstaán hangt niet geheel van ons af, maar het is wel aan ons, ze te verwerpen of aan te nemen.

Maar al noemden wij het onmogelijk dat de geest niet door vele gedachten wordt bestormd, men moet ze daarom toch niet alle aan het toeval wijzen of aan boze geesten die ze ons trachten in te blazen; want dan hield de vrije wil in de mens op te bestaan en werd onze inspanning om ons te verbeteren onmogelijk.

Integendeel, ik verzeker jullie, dat het voor een groot deel van ons afhangt, onze gedachten op een hoger peil te brengen en of zij heilig en geestelijk worden, dan wel aards en vleselijk.

2. vergelijking van de ziel met een watermolen

Men zou de werkzaamheid van het hart niet te onpas kunnen vergelijken met een molen, die door een snelle beek in beweging wordt gebracht. Die molen kan daarmee niet ophouden, het water stuwt het rad steeds voort; maar wát de molen maalt, hangt af van de molenaar: kostbare tarwe, minder kostbare gerst of zelfs schadelijk onkruid, dolik. Want feilloos maalt de molen wat erin geworpen wordt door degene aan wie de zorg voor dat werk is toevertrouwd.

Zo wordt ook de geest in de stroom van dit leven door het onstuimige water van allerlei bekoringen rondgedraaid en geen ogenblik ontbreekt het hem aan bruisende gedachten. Maar aan zijn ijver en nauwlettendheid is de zorg toevertrouwd, te zien welke hij moet afwijzen en welke aannemen.

Cassianus, Collationes 1, 16-18

3. de menselijke geest is altijd bezig

De menselijke geest kan niet zonder gedachten zijn en hij zal dus, zolang hij niet met geestelijke zaken wordt gevuld, noodzakelijk gewikkeld zijn in datgene wat hij vroeger heeft geleerd.

Zolang hij niets heeft om op terug te komen en om zijn onvermoeibare aktiviteit op uit te oefenen, glijdt hij onherroepelijk terug naar wat hij van jongsaf is gewend en wat hij zich door lange vertrouwdheid en studie eigen heeft gemaakt.

4. het Woord verzegeld met de stilte

Maar als de woorden van de Heer met ijver worden aangenomen en diep in de geest worden opgeborgen en gedeponerd, verzegeld met de stilte,

- dan zal het ermee gaan als met een geurige wijn die het hart van de mens verblijdt [cf Psalm 104,15]: wanneer hij door een langdurige bezinning en door de ouderdom van het geduld belegen is, dan zul je hem uit het vat van uw binnenste schenken met een heerlijke geur;
- als een nooit opdrogende bron zal hij vloeien uit de aderen van je ervaring en de bedding van je deugden:
- onafgebroken stromen zullen als uit de afgrond van jouw hart tevoorschijn komen.
- Dan valt je ten deel wat in de Spreuken gezegd wordt tot degene die dit in feite verwerkelijk heeft: 'Drinkt het water van jullie bakken, en van de stromen op jullie pleinen.' [Spreuken 5,15-16 LXX];
- en volgens de profeet Jesaja 'zul je zijn als een besproeide tuin en als een waterbron die nimmer uitdroogt. En jouw oude ruïnen zullen in jou worden opgebouwd; de grondslagen der vroegere geslachten zul je herstellen. Je zult genoemd worden: Bouwer van omheiningen, beveiligder van de wegen' [Jesaja 58,11-12].

- Het geluk dat diezelfde profeet belooft, zal jouw deel zijn: 'De Heer zal niet langer jouw leraar ver van jou doen zijn, en je ogen zullen je meester aanschouwen. Je oren zullen de woorden horen van je vermaner die achter je staat: dit is de weg; gaat hem, wijk niet naar rechts noch naar links' [Jesaja 30,20-21].

En zo zullen niet alleen de gerichtheid en de toelig van je hart, maar zelfs alle omzwervingen en afdwalingen van je gedachten, je nog een heilige en voortdurende overweging zijn van de goddelijke wet.

Cassianus, Collationes 14,13 (vergelijk psalm 1; Jeremia 17) Johannes Cassianus, monnik (leefde rond het jaar 400)

Om onderricht te worden door Christus, mijn geliefden, hebben wij u weggeleid naar deze verre en dorre en afschuwelijke afzondering; en het was een wijs besluit, opdat u hier nederig kunt zijn en nooit enige rijkdom zult vergaren. Ja, hier in deze eenzaamheid, uitgeworpen ver in zee en zonder bijna iets gemeen te hebben met de rest van de wereld, verstoken van alle menselijke en wereldlijke troost, bent u totaal als dood geworden voor de wereld. Want kijk dan om u heen, en zie dat u geen andere wereld meer bezit dan dit armzalige kleine eiland, aan de rand van de wereld. O God, hier is eenzaamheid op eenzaamheid gestapeld en stilte bij stilte gevoegd.

Isaac van Stella, cisterciënzer monnik uit de twaalfde eeuw

In de ruimste zin genomen is het gebed een verheffing van de ziel tot God. Deze bepaling, ontleend aan de Johannes Damascenus is klassiek geworden. De ziel maakt zich los van alle nutteloze gedachten, van de kleinigheden en de nietigheden die haar al te dikwijls beheersen. Ze zet de gedachten van zich af die in andere ogenblikken goed zij, zoals die over zaken, arbeid of bediening. Zij verheft zich boven de aarde en de aardse beslommingen. Geest en hart stijgen ten hemel, ze houden zich zelfs niet op bij de koren der engelen en der heiligen, tenminste indien ons gebed niet rechtstreeks tot hen is gericht: zij stijgen op tot God, in Wie zij zich vestigen. Daar, verblijvend in God, beschouwen wij God met liefde. Wij beginnen een gesprek met God, en God verwaardigt zich ons liefdevol te aanhoren, zoals een vader naar zijn kind luistert, en ons te antwoorden door aan onze ziel licht en warmte mee te delen.

Vital Lehodey, cisterciënzer monnik (1857-1948), De wegen van het inwendig gebed

Heer, mijn God, Ik weet niet waar ik heen ga. Ik ken de weg niet die voor mij ligt. Ik kan niet met zekerheid zeggen waar hij zal eindigen. Ook ken ik mezelf niet echt, en het is niet omdat ik denk dat ik Uw wil volg dat ik dat ook werkelijk doe. Maar ik geloof dat het verlangen U te behagen U in feite ook behaagt. En ik hoop dat ik dat verlangen heb in alles wat ik doe. Ik hoop dat ik nooit iets zal doen zonder dit verlangen. En ik weet dat als ik dit doe, U mij zult leiden langs het rechte pad, hoewel ik er misschien niets van zal begrijpen. Daarom zal ik altijd op U vertrouwen, ook al lijkt ik verloren en in de schaduw van de dood. Ik zal niet bang zijn, want U bent steeds bij mij, en U zult mij nooit aan mijn lot overlaten om mijn gevaren alleen onder ogen te zien.

Thomas Merton, cisterciënzer monnik (1915-1968), Overdenkingen in eenzaamheid